

Människovärde

FÖR VARJE MÄNNISKAS UNIKA OCH OKRÄNKBARA VÄRDE

NR 2/2024

Livet är värdefullt

TEMA: Abort

SIDA 3

50 år med fri abort

TEMA: Abort

SIDA 5

Varning för distansaborter från oväntat håll

TEMA: Abort

SIDA 7

Sanningen om bilderna i boken: Ett barn blir till

En röst för livet och människovärdet

Människovärde bevakar och försvarar frågor som rör människovärdet. Föreningen har som ändamål att verka för en ökad respekt för människans unika och okränkbara värde från livets början till dess slut, samt vara ett forum för en konstruktiv etisk dialog i frågor som rör människovärdet.

Arbetet vilar på *den kristna värdegrunden* att allt mänskligt liv är lika mycket värt från befruktning till en naturlig död och på *människovärdesprincipen*, idén om människans värde oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.

Verksamheten bedrivs genom tre grundläggande uppdrag: utbildning, opinionsbildning och rådgivning.

Organisationen är politiskt och religiöst obunden.

**LÄS MER PÅ
MÄNNISKOVÄRDE.SE**

DU ÄR VÄL MEDLEM?

LEDARE

Hej!

I detta sommarnummer fokuserar vi på abortfrågan. I år är det 50 år sedan fri abort röstades igenom i Sveriges riksdag. Förespråkarna menade att det skulle medföra en positiv samhällsutveckling. Barnmisshandel och skilsmässor skulle minska. Kritikerna varnade för motsatsen, att våld mot barn och kvinnor skulle öka. Nu har vi facit i hand. På sidan intill kan du läsa mer om detta.

Under april lanserade vi kampanjen TID FÖR LÄKEDOM EFTER ABORT med syftet att visa att det finns läkedom för den som mår dåligt efter en abort och att upplysa om den negativa inverkan abort har. Samtidigt släppte vi vårt självhjälpsprogram *8 steg till läkedom efter abort*, som kvinnor kan gå igenom på egen hand. Sambandet mellan abort och mental ohälsa kan du läsa om på sid. 4.

Så kom sanningen fram till sist om Lennart Nilssons bilder i boken *Ett barn blir till*. De i prolife-rörelsen som påtalade att det var aborte-

rade barn blev inte trodda, men hade rätt. Dessa ofödda barn plockades ut genom "kejsarsnittsabort" för att användas inom forskning. Läs mer på sid. 7.

I slutet på maj hade vi vårt årliga webinarium. Missade du det finns det att se i efterhand på vår YouTube-kanal och på människovärde.se. I maj gav vi även ut en ny rapport. Den finns att ladda ner på människovärde.se/rapporter.

Det finns ett stort behov av att utbilda nästa kristna generation, så i september startar vi en ny omgång av vår prolife-utbildning online. Sprid gärna information om utbildningen! Du hittar mer info och en broschyr att ladda ner på människovärde.se/prolife-utbildning.

Nu är det snart semestertider. Passa på att gå igenom inlägg du missat på vår blogg, lyssna på Människovärdespodden, titta på tidigare webinarium eller läs nummer av vår tidning. Allt hittar du på människovärde.se. Tipsa gärna andra!

Jag vill passa på att tacka alla som stöttat oss ekonomiskt under första halvåret under 2024. Ni är proli-

fe-hjältar. Utan ert givande hade vi inte kunnat fortsätta, eftersom vi inte får några statliga medel. Under våren har det kommit in flera stora gåvor, vilket vi är extra tacksamma för.

I sommar finns vi på:
Almedalen: 26/6 kl 13.10–14.10 (panelsamtal)
Tre konferenser: Nyhemsveckan, New Wines sommarkonferens och Europakonferensen.
Läs mer på människovärde.se

HOPPAS NI FÅR EN
RIKTIGT SKÖN SOMMAR!

För livet.
För människovärdet.

Cecilia B. Klingberg
Ansvarig utgivare

OBS! Många av texterna i detta nummer, med länkar till källorna, hittar du på människovärde.se/blogg.

FÖLJ OSS PÅ
FACEBOOK,
INSTAGRAM,
TWITTER
OCH GAB.

Fr.o.m. nästa år kommer vi enbart att mejla ut alla nummer av vår tidning. Du som ännu inte skickat din mejladress till oss kan göra det till: info@manniskovarde.se.

människovärde

Tidning utgiven av föreningen Människovärde

Kontakt: Gunstavägen 23 • 74151 Uppsala
018-129300 • info@manniskovarde.se
www.manniskovarde.se

Ansvarig utgivare:
Cecilia B. Klingberg
cecilia@manniskovarde.se
Layout: DJESIGN
Tryckeri: Ljungbergs
Utgåvor: 3 ggr/år

Människovärdes styrelse:
Johanna Byman (ordförande), Emelie Rynningsjö,
Cecilia B. Klingberg, och
Brita Storlund

Gåvor till Människovärde:
Bankgiro: 5219-0238
Bankgiro (OCR): 5223-1198
Swish: 123-1471341

50 år med fri abort

I år är det 50 år sedan Sveriges lagstiftning om fri abort röstades igenom. Lagstiftningen som från början var tänkt som ett undantag för kvinnor i svåra situationer, omtalas nu som en rättighet. Europaparlamentet röstade i april för att abort ska införas i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, och Sveriges regering har gett Justitiedepartementet i uppdrag att utreda huruvida abort kan införas i den svenska grundlagen.

Journalisten Carin Stenströms artikel *Fria aborten – största ingreppet i mänskligt liv. Vad blev det?* publicerades 2011 i DSM. I den redogör Stenström för hur abortdebatten såg ut på 1960-talet. Förespråkare argumenterade för att fri abort skulle medföra en positiv samhällsutveckling. Man hävdade att barn skulle födas önskade och deras uppväxt därför bli bättre. Även kvinnor

skulle få det bättre för att ingen längre skulle tvingas gifta sig på grund av en oplanerad graviditet. Äktenskapen skulle därmed också bli lyckligare och barnmisshandel och skilsmässor minskade. Kritikerna varnade för det motsatta, nämligen att respekten för livet och människovärdet skulle devalveras. Man hävdade att våld mot barn och kvinnor, inklusive den allmänna våldsbegångenheten, därför skulle öka. Med facit i hand vet vi att skilsmässotalen (och antal upplösta samboförhållanden) inte minskat. Både barns och kvinnors psykiska hälsa har försämrats och våldet i Sverige uppmärksammas internationellt. På regeringens hemsida kan man läsa att tusentals flickor och kvinnor varje år utsätts för våld och trakasserier.

Efter kommunismens fall i Östeuropa 1989 valde Polen motsatt inriktning.

Abortlagen stramades åt och enligt Stenström registrerades färre fall av kvinno- och barnmisshandel. Ekonomin började stärkas och aborttalen minskade drastiskt. I svensk media uppgavs dock att de olagliga aborterna var 150 000 per år trots att de var högst 15 000. Stenström kallar rapporteringen från den här tiden för "rekord i förljugen och ohederlig journalistik". Även idag får Polen utstå kritik för sin abortrestriktiva hållning, trots att exempelvis mödradödligheten sedan 2005 varit lägre i Polen än i Sverige enligt WHO:s statistik.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att abortförespråkarnas förutsägelser från 1960-talet slog fel. Det finns skäl att också tvivla på att ett eventuellt grundlagsskydd av abort kommer att leda till något positivt, varken på nationell eller EU-nivå.

SWISHA EN GÅVA!
123-147 13 41

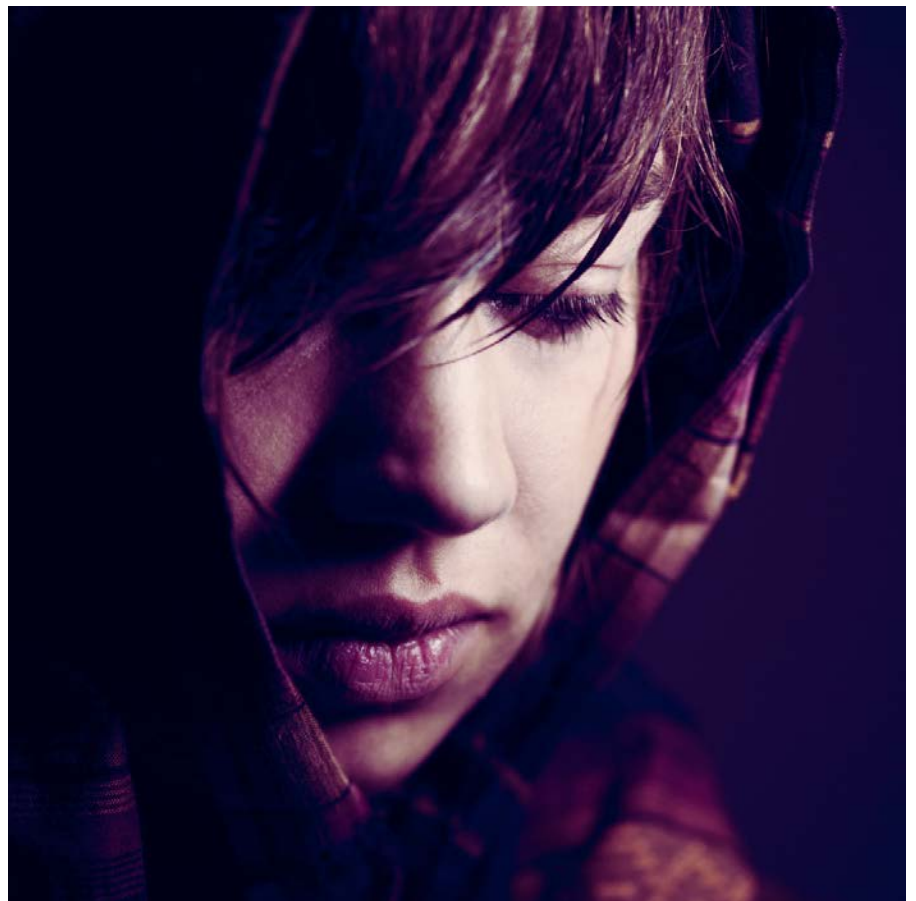
Abort riskfaktor för mental ohälsa hos kvinnor

Den allmänna inställningen i stora delar av västvärlden är att abort är positivt för kvinnors mentala hälsa. Även i Sverige ingår mental ohälsa som ett av de "synnerliga skäl" som krävs för att Socialstyrelsen ska bevilja abort efter den lagstadgade abortgränsen på vecka 18. Enligt den brittiska läkaren och abortforskaren Calum Miller är 98 procent av samtliga aborter i Storbritannien på grund av kvinnans mentala hälsa.

Miller hävdar på sin blogg att all nyare forskning tydligt visar att abort istället är en riskfaktor för mental ohälsa. Studier av den abortförespråkande psykologen och professorn David Fergusson från Nya Zeeland har visat att abort kunde kopplas till en 30 procents ökning av mental ohälsa hos kvinnor. Den dåvarande regeringen i Nya Zeeland bad dock Fergusson att avstå från att publicera resultaten eftersom man ville undvika eventuella politiska konsekvenser för egen del. Fergusson motarbetades även av vissa vetenskapliga tidskrifter och fick studien publicerad först efter att ha refuserats flera gånger. Miller menar att detta är ett typiskt exempel på västvärldens medvetna förnekande av sambandet mellan abort och mental ohälsa.

Fergusson gjorde 2013 en metaanalys av de studier som har högst trovärdighet inom ämnet abort och mental ohälsa. Resultatet visade följande ökning efter abort:

Drogmissbruk – 291 procents ökning
Alkoholmissbruk – 134 procents ökning
Självmondsbeteende – 69 procents ökning

Ångest – 28 procents ökning
Depression – 13 procents ökning

Även andra symtom som inte diagnostiseras som mental ohälsa är vanliga efter abort. Sorg och skuldkänslor förekommer enligt Fergussons forskning i upp till 71 respektive 64 procent, och omkring 61 procent av kvinnorna uppgav att de inte kände någon tillfredsställelse alls i livet. Ju längre tid som går tenderar kvinnor dessutom att känna sig mer missnöjda med aborten.

Enligt den abortförespråkande forskaren Brenda Major ökade de negativa känslorna kring aborten över tid, och känslan att aborten varit rätt beslut minskade.

Millers slutsats är att abort för kvinnors mentala hälsa är ett kriterium som helt enkelt inte är baserat på fakta och forskning. Det mest medkännande vore enligt honom att kvinnor i krisgraviditeter skulle ges maximalt stöd för att behålla barnet.

Varning för distansaborter från oväntat håll

Distansaborter är ingenting nytt. Nederländska Rebecca Gomperts har sedan 2005 via organisationen *Women on web* skickat abortpiller per post till kvinnor i över hundra olika länder, och 2018 startade hon *Aid Access* för USA. Gomperts valdes 2022 av tidningen *Glamour* till en av "årets kvinnor", och enligt den är Gomperts framtidsvision att läkare ska tillåtas skriva ut abortpiller på förhand så att kvinnor kan ha ett lager hemma för eventuellt framtida bruk.

Storbritannien började på grund av pandemin tillåta distansaborter våren 2020. Enligt läckta mejlkonversationer hade två kvinnor från en och samma region dött kort därefter. Förutom dödsfallen avslöjades också att aborter hade utförts senare än gränsen på graviditetsvecka 10 för distansaborter, att oupptäckta utomkvedshavandeskap hade orsakat allvarliga komplikationer, och att minst en kvinna hade återupplivats på grund av kraftiga blödningar.

Trots protester från 600 brittiska läkare legaliserades distansaborter permanent 2022. Varningar om att kvinnan kan vara utsatt för tvång, riskerna med att rätt graviditetsvecka inte fastställs genom ultraljud och att aborten görs för sent i graviditeten, avfärdades. "Man måste lita på kvinnor" har exempelvis varit Rebecca Gomperts svar på frågan om eventuella risker. Skulle komplikationer inträffa där abort är olagligt råder hon kvinnor att kontakta vården men säga att de haft missfall istället. Det är enligt Gomperts omöjligt för lä-

kare att veta skillnaden mellan komplikationer efter missfall och efter abort. Även tidningen *Läkemedelsvärlden* hävdar 2022 att forskning visat att abort på distans är säker och effektiv, och att tanken med dessa är att de "framförallt ska kunna användas i resursfattiga områden där man har långt till en klinik, inte har tillgång till ultraljud eller där abort är olagligt".

I sin bok *The Abolition of Woman* från 2018 beskriver författaren Fiorella Nash det ironiska med att det är abortförespråkare som först propagerar för olagliga och osäkra aborter, och sedan använder dem för att propagera för legalisering av abort eller för liberalisering av befintliga abortlagar. Denna ironi tydliggjordes genom tidningen *Washington Post* som i april 2024 publicerade ett långt reportage om riskerna med distansaborter. Och inte oväntat anklagas amerikanska delstater som stramat åt sina abortlagar efter somma-

ren 2022 då rättsfallet *Roe mot Wade* föll (vilket sedan 1973 garanterat tillgång till abort för hela USA). *Washington Post* beskriver hur distansaborter kan vara djupt traumatiska för kvinnor, och att abortpiller beställs från oreglerade online-distributörer. Det berättas om Angel som hellre hade velat ha en konsultation med en läkare innan hon tog första pillret, och hon beskriver aborten så smärtsam att hon inte klarade att stå upprätt. Den abortförespråkande läkaren Linda säger att det inte är så här "hälsovården" ska fungera. Det berättas om Briana som önskar att hon hade fått veta att det

inte bara var blodklumpar som skulle stötas ut, utan hon fick själv ta hand om även moderkaka och navelsträng. Det berättas om aborter som utförts långt senare än gränsen på graviditetsvecka 10 för distansaborter. För Briana hade det tagit 2 veckor innan abortpillren kom med posten, och hon var uppskattningsvis i vecka 15-16 när hon tog dem. En 15-årig flicka hade stött ut ett livlöst foster som var så stort att det inte gick att spola ner i toaletten.

Enligt prolife-organisationen Live Action hade amerikanska FDA (Food and Drug Administration, Livsmedels- och läkemedelsverket) öppnat upp för distansaborter redan 2016, dvs långt innan *Roe mot Wade* föll. Och i april 2021 beslöts att abortpiller på grund av pandemin även i USA kunde skickats per post. *Washington Post* väljer dock att felaktigt beskylla prolife-lagar. "Låt inte fakta stå i vägen för en bra historia", som författaren Mark Twain lär ha sagt.

Människovärdes ordförande, Johanna Byman

Människovärde hade sitt årliga webinarium den 25 maj. Kan du berätta lite om årets webinarium?

Det gick live kl 10. I år handlade det om abort och dödshjälp. Missade du det finns det att se i efterhand på vår YouTube-kanal (sök på Människovärde) eller gå via vår hemsida människovär-

de.se/seminarier. Du kan även se varje föreläsning för sig. Dock missar man då en del informativa filmklipp som visas mellan föreläsningarna i den långa versionen.

Vilka fördelar ser ni med digitala webinarier?

Fördelarna med digitala webinarier är att vi når fler. Även de som inte kan ta sig till Uppsala-Stockholmstrakten för att besöka ett fysiskt seminarium har möjlighet att delta. Dessutom märker vi att det är många som tittar på det i efterhand och det blir på det sättet en del av allt utbildningsmaterial vi har på vår hemsida.

Men fysiska möten är väl också viktiga?

Ja, så är det. Under sommaren har

vi monter på tre kristna konferenser: Nyhetsveckan (14-18/6), New Wines sommarkonferens (26-30/6) och Europakonferensen (23-28/7). Här får vi möjlighet att träffa människor; samtala och informera om våra frågor. I år har vi med oss två unga tjejer och en helt ny monter och ny design som kommer synas på bl.a. T-shirts och muggar.

Har du något bok- eller filmtips inför sommarsemestern?

Återigen vill jag rekommendera boken och/eller filmen *Oplanerat* om Abby Johnson, tidigare chef på en abortklinik, som efter åtta år bytte sida. Förutom att hon nu kämpar för ofödda barns rätt till liv, hjälper hon även personal som vill lämna abortindustrin att hitta nya karriärvägar. Filmen finns på Himlen TV7:s play-arkiv.

SANNINGEN om bilderna i boken: Ett barn blir till

I slutet på 1970-talet då prolife-organisationen *Rätt till Liv* startats i Borås, blev de inte trodda när de påtalade att Lennart Nilssons bilder i boken *Ett barn blir till* (1965) var tagna av aborterade barn. Svenska Dagbladets reportage från 12 maj 2024 visar dock att prolife-rörelsen hade rätt och att sanningen har en tendens att komma fram förr eller senare.

För att få så bra bilder som möjligt skulle barnet, eller "materialet", vilket är det ord som används i SvD:s reportage, vara färskt och helt. Därför plockades det ut genom metoden "kejsarsnittsabort" och skickades från kvinnokliniker till laboratorier. Kejsarsnittsabort hade sedan 1951 använts inom forskningen för att utföra experiment på ofödda barn som kunde vara upp till 24 veckor gamla. Enligt en illustration

från tidskriften *Forskning och Framsteg* (nr 4/1971) lyftes barnet ut och lades i en konstgjord livmoder. I denna kunde barnet inte växa men hållas vid liv "i princip hur länge som helst" och om det inte avled av testerna, avlivades det när forskarna inte längre behövde det.

Lennart Nilssons styvdotter Anne Fjellström medger att det finns etiska frågeställningar med förfarandet, bland annat hade de abortsökande kvinnorna sannolikt inte gett sitt samtycke eftersom det inte var kutym på den tiden. Fjellström jämför dock Nilsson med krigsfotografer som inte orsakar kriget, utan bara finns på plats för att bevaka och beskriva för omvärlden vad som sker. Frida Park på tidningen *Dagen* ställer frågan hur det står till med en fotografs moral om de egna fotona är viktigare än döende barn. Samuel Teg-

lund på tidningen *Världen idag* menar att förfarandet var möjligt för att barnen redan avhumaniserats genom att benämnas "död vävnad", "tumörer" eller "bortopererade organ".

Nilsson anses inte ha tagit ställning i själva abortfrågan utan bara varit en del av de allmänna värderingarna som var rådande på den tiden. Han agerade heller inte ensam utan vården och forskarvärlden var delaktiga, inklusive lagstiftningen. Och även idag avhumaniseras ofödda barn. Numera kallas de "cellklumpar", "livmoderinhåll", "graviditet" osv, åtminstone när det handlar om barn som eventuellt kommer att aborteras. Frågan är hur eftervärlden kommer att se på vår tids abort- och människosyn.

Ny upplaga ute av boken om Abby Johnsons liv

"Medan jag lyfte upp skannern och justerade inställningarna på maskinen, debatterade jag tyst med mig själv... Jag hade ingen aning om att de närmaste tio minuterna skulle få min värdegrund att vackla och få mig att slå in på en helt ny livsväg... Jag såg bebisens hela, perfekta profil. Jag såg tydligt huvudprofilen, båda armarna och benen, och till och med de små fingrarna och tårna. Perfekt."

Boken *Oplanerat* finns att köpa på sjobergsforlag.se. Den är tidigare utgiven med namnet *Drabbad av verkligheten*.

Boken finns också som film i HimlenTV7:s playarkiv. Kan streamas/visas utan kostnad eller registrering.

himlentv7.se/play/oplanerat_pg2532/

FÖRSÄKRAD VS FÖRTVIVLAD

Vi ser till att ert företag har rätt försäkring!
www.fkomp.com | 018-37 01 45

FÖRSÄKRINGS
kompetens

Försäkringskompetens är försäkringsförmedlare med stor erfarenhet inom företagsförsäkring och riskhantering

